

Venetiaanse vespers

Ander werk van John Banville bij Querido

De blauwe gitaar (roman, 2015)

Mevrouw Osmond (roman, 2018)

Sneeuw (roman, 2021)

April in Spanje (roman, 2022)

Singulariteiten (roman, 2023)

De garage (roman, 2024)

De verdrinkene (roman, 2025)

John Banville

Venetiaanse vespers

Vertaald door Arie Storm



Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij B.V.
2026

Dit boek werd gepubliceerd met steun van Literature Ireland.



Oorspronkelijke titel *Venetian Vespers*

Oorspronkelijke uitgever Faber & Faber Ltd, Engeland

Copyright © 2025 John Banville

All rights reserved

Copyright vertaling © 2026 Arie Storm/Em. Querido's Uitgeverij BV

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande

schriftelijke toestemming van Em. Querido's Uitgeverij BV,

Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam. Ook tekst- en

datamining van deze uitgave is niet toegestaan zonder

schriftelijke toestemming van de uitgeverij.

Voor de productie van de boeken van Querido wordt alleen gebruik-
gemaakt van duurzaam en verantwoord geproduceerd papier.

Omslag Brigitte Slangen

Omslagbeeld Nic Skerten/Trevillion Images

Foto auteur Douglas Banville

ISBN 978 90 253 1965 6 / NUR 302

www.querido.nl

Voor Raymond Bell

Ik herinner me het begin als een opeenvolging van pieken en dalen, een kleine wipwap van goede voorgevoelens en slechte.

Henry James, *De onschuldigen* (vert. Fritz Boeringa)

I

I

Schemering, een verlaten kamer, een stukje zwarte zijde op een marmeren tafel, het donker wordende water verderop. Dat was het tafereel, zonder mensen, duister en stil, waarvan ik al maanden droomde, vaak twee of drie nachten achter elkaar, steeds dezelfde droom, min of meer hetzelfde tableau, eerder meer dan min. Wat was de bedoeling ervan, wat betekende het? Ik wist het niet, kon het niet raden, en het raadsel dat het was verontrustte me bijna net zo erg als de droom zelf. Ik dacht dat het iets met Venetië te maken moest hebben, aangezien mijn vrouw en ik de eerste maanden van het nieuwe jaar in Venetië zouden doorbrengen – toevallig ook de eerste maanden van de nieuwe eeuw – en uiteraard was ik volledig geobsedeerd door die mysterieuze, om niet te zeggen spookachtige stad, die zich onwaarschijnlijk genoeg midden in een moeras bevond.

Het opmerkelijkste aan de droom, afgezien van de herhaling ervan, was dat het weinige dat erin voorkwam – de tafel, het stuk verfrommelde stof, het raam dat uitkeek op wat voor zover ik wist de lagune moest zijn – me op de een of andere manier bekend voorkwam, en wel zozeer zelfs dat ik, wanneer ik verbijsterd en overstuur ontwaakte, met een droge mond en in een wirwar van vochtige lakens, er-

van overtuigd was dat de kamer in de droom een kamer in Venetië was die ik ooit had bezocht, en niet alleen had bezocht, dat ik zelfs in die kamer had gewoond. Maar hoe kon dat nou: ik kende de stad niet en was er nog nooit geweest.

Maar aan de andere kant, zei ik tegen mezelf, terwijl ik het probeerde te begrijpen, is dat niet het geval met alle plaatsen, dingen en mensen in onze dromen, dat ze heel gewoon en bekend lijken en dat ze tegelijkertijd onuitsprekelijk vreemd zijn?

Ik heet Dolman, Evelyn Dolman. Ik ben schrijver van beroep. U hebt misschien van mij gehoord in mijn hoogtijdagen, want ik had enigszins een reputatie in de periode die, in onze tijd, waarin we steeds meer verfransten, bekend kwam te staan als het *fin de siècle*: de jaren negentig van de negentiende eeuw. Ik koos het woord 'beroep' met opzet. Ik schreef boeken, verhalen, toneelstukken en daarnaast deed ik ook nog eens veel journalistiek werk, met als eenvoudig en duidelijk doel een reputatie op te bouwen, bekend te worden en daar mijn brood mee te verdienen. Als dat een succes was, hoe bescheiden ook, dan was dat niet aan inspiratie – wat dát ook moge zijn – te danken, maar aan strikte toewijding en ingespannen arbeid. Mijn voorbeelden waren onder meer Henry Mayhew, Bernard Shaw en uiteraard H.G. Wells, die ik ooit eens ontmoette, of die ik in elk geval tegenkwam, in het kantoor van een of andere uitgever.

Ik was trots op mijn werk. Het was solide en netjes gedaan, en zo goed opgepoetst als binnen mijn vermogen lag. Mijn doel was de lezer te vermaken en, wanneer de gelegenheid zich voordeed, zijn geest te prikkelen en zijn karakter te verbeteren. Ook...

O, hou toch op. Ik klink als Uriah Heep. Sterker nog, ik

klink als de schépper van Uriah Heep. Zo ben ik niet. Mijn 'bescheiden doelstellingen', mijn 'ambachtelijke trots' – pff!

Het is een feit dat ik een meester van de taal wilde worden die op een gegeven moment tot de onsterfelijken zou worden gerekend. Mayhew? Een dwerg. Shaw? Pfoe! En wat die hoerenloper Wells betreft, daar begin ik maar niet over. Nee, mijn doelen waren de machtige monsters van de literaire jungle: de Henry Jamesen, de George Eliots, de Conrads en de Hardy's en de Ford Madox Fords. En dan heb ik het nog niet eens over de Flauberts en de Tolstojs. En vergeet de Shákeshpeares niet! Er was geen reus wiens machtige schouders mijn ambitie zouden kunnen overstijgen, geen welbespraakte vriend wiens oog niet door mijn pen, die stalen scepter, zou worden doorboord. Wat zei die arme, halfgekke Kleist ook alweer tegen de grote Goethe? *Ik zal de lauwerkrans van uw voorhoofd rukken!* Nou, tegen de tijd dat Dolman klaar was, zou er een heel woud aan voorhoofden zonder kransen zijn ontstaan. Ik zou ze allemaal overtreffen!

Ja, en kijk eens wat ik geworden ben: een ordinaire broodschrijver.

Ik wil graag mijn successen opsommen. Het meeste geld verdiende ik met mijn *Layman's Guides* over de kathedraalsteden in het zuiden van Engeland, die enigszins tot mijn verbazing warm werden ontvangen toen ze in de jaren na 1890 als serie verschenen. Deze handige boekjes worden nog steeds verkocht, zij het in bescheiden aantallen. Het valt me op dat mijn uitgever, de angsthaas zonder rugengraat, stilzwijgend mijn naam heeft verwijderd van de titelpagina van de jongste herdrukken. Dus nu sta ik op gelijke hoogte met Farrington, mijn makke antiquaar, op wiens uitgebreide kennis van koorschermen, roosvensters

en de rest ik stevig heb geleund in de *Guides*, helaas, moet ik zeggen, zonder dank of verantwoording. Boekrecensies, korte verhalen en essays over actuele onderwerpen werden in alle populaire tijdschriften, zoals *Punch* en *The Strand*, gepubliceerd. Regelmatig kreeg ik van landelijke kranten opdrachten voor stukken, niet altijd luchtig van aard. Er was even sprake van dat ik zou worden uitgezonden naar de Kaapkolonie om verslag uit te brengen van de oorlogszuchtige bedoelingen van de Boeren, maar het leek me verstandig mezelf niet bloot te stellen aan de anglofobie van die schietgrage kolonisten, vooral omdat de krant die de opdracht wilde geven de *Sheffield Evening Herald* was en de vergoeding in overeenstemming zou zijn geweest met het provinciale karakter en de oplagecijfers ervan.

En dan was er nog mijn roman, *Arme zielen*, geschreven – nee, in de bladzijden gebránd – gedurende een vijf weken lange overbrenging van gerechtvaardigde woede over de ellendige levens van de arme Londense bevolkingsgroepen. Het manuscript heeft bijna een jaar lang vruchteloos een ronde gemaakt langs uitgeverijen. Uiteindelijk bracht ik het op eigen kosten uit en werd daarbij door een slinkse drukker in Fetter Lane opgelicht, waarna tot mijn grote vreugde het pand afbrandde in een vuurzee die zo hevig was dat het grootste deel van de drukpers wegsmolt. Het boek werd enkel opgemerkt door de *Aberystwyth Observer*, waarvan de vrijwel analfabete recensent mij beschreef als een pseudofourierist – die Fourier heb ik opgezocht, maar ik zag niet in wat mijn polemieek met hogere wetkunde te maken had – en de draak stak met mijn ‘halfgare sociale theorieën’ en ‘braakwekkende sentimentele uitbarstingen’.

Mijn werk was dus...

Maar waarom blijf ik in de verleden tijd spreken? Ben

ik er niet meer, ben ik niet meer aan het krabbelen? Kijk eens naar deze pen, die over de pagina beweegt, met een klein, geheim geluid dat helemaal van hem is, schrijvend, regel na regel na regel. Toch heb ik het gevoel dat ik, net als de dichter Keats, een postuum bestaan leid, en dat ik mijn laatste en onvermijdelijk ongemakkelijke afscheidsbuiging al heb gemaakt. Wat is er gebeurd? Op welke rots zijn al mijn plannen en grote ambities uiteengespat? De moeilijkheid is dat ik blijkbaar nooit goed begonnen ben. Altijd de twijfelaar. Ik denk aan de gretige beginnening die ik ooit was en treur om hem en alles wat hij had kunnen doen; ik treur om hem als om een wonderbaarlijk getalenteerde broer, zeg, een volgende Keats, die op schandelijk jonge leeftijd stierf.

Gezien al deze niet uitgekomen verwachtingen en doelstellingen, en al dit sombere gedoe waarmee ik moest leven, kunt u zich gemakkelijk voorstellen wat een schok, nee, wat een schande het was om mezelf terug te vinden in de duistere en tragische gebeurtenissen die in de eerste weken van die winter plaatsvonden en die daarna de hysterische en wellustige aandacht trokken van de pers – ik had bijna opgeschreven ‘die noodlottige winter’, maar nu ik me de spottende opmerkingen van een zekere meneer Jones uit Aberystwyth herinner, ben ik vastberaden om de al te gemakkelijke clichés die ik vroeger, naar ik moet bekennen, geneigd was te gebruiken, te vermijden. Het is waar, er is een vrouw gestorven, maar niet door mijn fout, daar zal ik op blijven hameren zolang ik adem. Natuurlijk werd ik als een regelrechte schurk afgeschilderd, het laagste van het laagste, maar nu wil ik graag mijn zegje doen en de waarheid openbaren over wat er zich tijdens die vreemde dagen aan het begin van de eeuw heeft voorgedaan. En ik vertrouw erop dat mijn versie van deze wanhopige zaak

voor waar wordt aangenomen, en niet wordt beschouwd als het gezwets van een op de esthetica gerichte, absint drinkende *décadent* van wie de uitwasemingen vroeger gepubliceerd werden op de pagina's van zulke gedegenereerde en nu gelukkig ter ziele gegane tijdschriften als *The Yellow Book* en *The Savoy*. O ja – zie me in mijn handen wrijven, bekijk mijn wraakzuchtige grijns. Wanneer iemand door de hel is gegaan, brandt het verbrande vlees nog steeds.

Voordat ik aan mijn sombere verhaal begin, voordat het land als het ware uit zicht is, moet ik kort iets vertellen over wie en wat ik in die dagen was, of liever gezegd over wie en wat ik dacht dat ik in die dagen was. Een Engelsman, zeker, met donker haar en een stevig postuur, brede schouders, geen hoog en geen laag voorhoofd; fier, met vlotte bewegingen, en bovenal rechttoe rechtaan: een oprechte blik, eerlijk in woorden, direct in gedrag. Geen Beardsley, ik, en ook geen Wilde – om de drommel niet! Ik kleepte me niet opzichtig, maar met smaak en verfijning, evenveel zorg dragend voor mijn laarzen als voor de stoffen waarin ik me hulde. Sommigen die mij kenden zouden misschien zeggen dat ik afstandelijk was, zelfs een tikkeltje arrogant, en het is waar dat hoewel mijn afkomst verre van aristocratisch is, ik mezelf net zo geschikt achtte als ieder lid van de Athenaeum Club of van de Jockey Club om over de trottoirs van St. James's Street te paraderen of om me te vermaken op de *grands boulevards* van Parijs. En, zou ik hebben gevraagd: waarom niet? Bestaat er niet zoiets als een aristocratie van de geest, die de nederige status van je voorgangers overstijgt?

Dus, daar hebt u me dan, zoals ik toen was: een stijfkop-pige, egocentrische idioot, gepommadeerd, met een bolhoed, vlinderdas, mosterdgele ruitjes en slobkousen, aan de buitenkant mannelijk en zelfvoldaan, terwijl de inner-

lijke dwerg kookte van onblusbaar ressentiment en woede. Stelt u zich voor dat het grootste deel van de mensen lijdt onder dezelfde situatie, maar dat de meeste ermee wegkomen door zich anders voor te doen dan ze zijn. Het is een heel ander verhaal als je wordt betraptd.

Na het *débaclé* in Venetië, toen de smoezelige vinger van verdenking onverzettelijk naar mij wees, stak de pers de draak met me, tot ze uiteindelijk de interesse in mij verloren en overgingen tot het bespotten en kwellen van een andere arme en weerloze stakker. Ik heb mezelf gedwongen de meeste afschuwelijke lasterpraat die over mij werd verteld uit mijn geheugen te bannen. Ik kan me echter wel woordelijk het oordeel van een van de mij minachtende personen herinneren, die van mening was dat er bij mij sprake was van 'een definitief en allesbepalend gebrek aan voornaamheid en goede opvoeding'. Ik weet niet hoe hij zich de vrijheid meende te kunnen permitteren om zo over mij te oordelen, want ik had de man nooit ontmoet, maar de angel raakte me diep, tot op het bot, en bleef daar steken. Hij had me net zo goed meteen een schurk van lage komaf kunnen noemen, en dat had me minder getroffen. Het is juist het mild geformuleerde vonnis dat de man in de beklagdenbank tot tranen toe roert.

Plotseling moe. Deze rusteloze dagen, deze slapeloze nachten. Vooral de schemering is een beproeving. Ze zeggen dat de zonsondergang in de buurt van de evenaar maar een paar ogenblikken duurt en dat de duisternis bijna onmiddellijk en zachtjes invalt, als een zijden sluier die over alles heen wordt getrokken. Hier in het noorden is er alleen een sluipend verbleken, een afnemend licht dat zich in steeds zwakkere wanhoop ergens aan vast probeert te klampen, als een teringlijder op zijn sterfbed.

Het verbaast me nog steeds, het verbijstert me, dat ik uit

eigen beweging Laura Rensselaer tot vrouw heb gekozen, háár, uit alle jonge vrouwen die ik ken. Als ik haar tenminste inderdaad uit eigen beweging heb gekozen.

Ze had een reputatie – nee, natuurlijk niet zo’n reputatie. Ik bedoel dat er in de chique salons en betere clubs vaak over haar werd gesproken. Levendig, dat was een woord dat vaak op haar van toepassing werd geacht. En levendig was ze, levendig, maar daarnaast even opzettelijk ondoorgrondelijk als de heldin in een zwaar romantische roman.

We ontmoetten elkaar op een avondje in het herenhuis van lord en lady L. Hoe ik daar precies terecht was gekomen, weet ik niet meer. Het was lady L. zelf die ons aan elkaar voorstelde. Ik was al duizelig, licht in mijn hoofd, omdat ik mezelf zo had opgewerkt tot de hoogste kringen, en nu stond ik hier, oog in oog met de beroemde dochter van een bekende trans-Atlantische plutocraat, met haar koele en bleke hand zachtjes rustend in de mijne. Ze zei weinig, maar bekeek me aandachtig. Ik had het verontrustende maar ook vleiende gevoel dat ik zorgvuldig werd beoordeeld, alsof ze elk moment een vlug knikje kon geven en ik door een paar eerbiedige kerels in gestreepte vesten en met linnen handschoenen zou kunnen worden vastgepakt en worden afgevoerd naar een enorm pakhuis achter de veilingzaal, waar ik ingepakt zou worden in een krat met zemelen voor onmiddellijke verzending.

Dus: wie koos wie?

Ja, de manier waarop de match tussen mij en mijn toekomstige bruid tot stand kwam, was slechts een van de dingen waarover ik, in de grauwe woestenij van de tijd die volgde, gedwongen werd mijn eerdere aannames te herzien. Een ander ding was wanneer en hoe precies Venetië was vastgelegd als de stad waar wij de winter zouden doorbrengen. Ik meende dat we het samen hadden besloten,

maar toen ik er nog eens goed over nadacht, besepte ik dat Laura de beslissing in feite alleen had genomen, weloverwogen, en dat die mij op subtiële en delicate wijze werd gepresenteerd als een *fait accompli*, zij het verhuld: als iets waar we lang over hadden gesproken en waar we samen tot overeenstemming over waren gekomen. Ik hoef niet te zeggen dat ik erin trapte.

Nu weet u wat ze die avond in het huis van L. op Grosvenor Square zag: geen Louis xv-bureau of zelfs geen hoge ladekast van Chippendale, maar iets eetbaars, onschuldig, smakelijk, een Ribston Pippin-appel, bijvoorbeeld, met rode wangen en een mollig figuur, zo u wilt, hangend aan een lage tak en rijp om te worden geplukt.

Hoe dan ook, ik ging gewillig akkoord met wat ik dacht dat onze gezamenlijke beslissing was: we gingen naar Venetië. In het kalme geluk van de eerste dagen van ons samenzijn kon ik mijn vrouw geen van de dingen weigeren waarnaar zij ook maar het geringste verlangen uitte. Ik kan me nog herinneren hoe ik, hoewel ik dat niet uitsprak, terughoudend was om zo lang in een stad te verblijven waarvan ik alleen wist, al was het uitsluitend door wat erover werd beweerd, dat die nergens mee te vergelijken viel, uniek op het griezelige af, en verborgen in een zee- en wintermist en lijdend onder allerlei exotische en in potentie ziekten veroorzakende uitwasemingen. Maar Laura's hart lag in de 'drijvende stad', zoals ze die fantasierijk noemde, en dus hield ik uit eerbied voor haar wens mijn twijfels voor me.

De vakantie – een woord dat Laura nogal plat Amerikaans uitsprak – die oorspronkelijk voor de zomer ervoor was gepland, zou in de praktijk tot een uitgestelde huwelijksreis en slaapkuur ineens uitgroeien. Het lange uitstel van ons vertrek naar Italië was te wijten aan het trieste feit

dat, slechts enkele weken nadat we waren getrouwd, Laura's vader, Thomas Willard Rensselaer – ja, díé T. Willard Rensselaer – om het leven kwam bij een paardrijongeluk in Fenley, zijn Engelse landgoed, dat fantastische park dat ik-weet-niet-hoeveel duizenden hectares prachtig landschap in Gloucestershire beslaat. Laura was erbij geweest – zij waren de enige twee die dag voor een ritje – en was getuige van zijn val van het paard, die na enkele dagen van bewusteloosheid leidde tot het verscheiden van de ongelukkige man.

Uiteraard was mijn bruid diep aangedaan door de tragedie, temeer daar ze toen het ongeluk plaatsvond erbij was geweest en bovendien omdat ze door zijn dood een weeskind was geworden, aangezien haar moeder aan complicaties bij de geboorte was overleden. Om haar zenuwen in bedwang te houden werd besloten dat ze, zodra de rouwperiode naar behoren tot een einde was gebracht, naar een buitenlands oord zou reizen om daar te herstellen en haar evenwicht te hervinden. Er werd over de hoge Alpen gesproken, maar nee, van het begin af aan moest en zou het Venetië zijn. Zoals Laura terecht opmerkte, zouden we ons in Italië ver genoeg van familie en vrienden bevinden om privacy, rust en stilte te kunnen garanderen, maar niet zo ver weg of op zo'n hoogte dat we het gevoel zouden hebben volledig afgesloten te zijn van alle gemak en comfort van thuis.

Aanvankelijk was er een voorstel, ik weet niet meer wie ermee kwam, dat we met z'n tweetjes een paar maanden op de grote boerderij van de familie zouden verblijven – 'The Ranch', zoals liefkozend werd gezegd – in de staat Montana, waar T. Willard geboren was. Dit was echter een van de zeldzame momenten, in die tijd van intens verdriet en rouw, waarop ik mijn poot stijf hield en wel met een

vastberadenheid die bij iedereen die bij de kwestie betrokken was als een verrassing kwam, om niet te zeggen als een schok, voor mezelf trouwens ook. Ik was, zo verklaarde ik, absoluut niet van plan een dergelijke reis te maken, eerst over de woeste oceaan, en dan verder over de eindeloze prairies, waarbij ik niet alleen mijn vrouw, in haar zwakke zenuwtoestand, maar ook mezelf zou blootstellen aan god weet welke soorten infecties en ziekten waar de medische wetenschap nooit van gehoord had, en ook aan de dreiging van roofzuchtige beesten en plunderende stammen roodhuiden.

Nu bedenk ik uiteraard met spijt hoeveel beter af ik zou zijn geweest als ik het had moeten opnemen tegen grizzlyberen en met oorlogskleuren beschilderde scalpijagers in plaats van tegen het zacht kabbelende water dat zich ophoudt in de modderige vlakten van die pestilente stad.

De Venetianen noemen hun stad zelfvoldaan *La Serenissima*, maar ik voelde me allesbehalve sereen als ik bedacht dat ik daar de sombere maanden januari en februari zou moeten doorbrengen, en mogelijk zelfs ook maart, aangezien ik er namelijk achter kwam dat Laura, zonder mij daarvan op de hoogte te stellen, bij het reisbureau Thomas Cook alleen enkele reizen had geregeld, en de precieze datum van terugkeer in het midden had gelaten. Deze arrogantie irriteerde me, ja, ik ergerde me er enorm aan, maar opnieuw hield ik mijn mond, ik erkende alleen voor mezelf, niet voor het eerst, dat mijn vrouw wel meer dan een beetje te veel de dochter van haar vader was.

Ons thuis was overigens een mooie maar bescheiden villa in Chiswick, waarvan de eigendomsbewijzen met veel omhaal door mijn pas verworven schoonvader op de ochtend van mijn trouwdag aan mijn bruid en mij werden overhandigd. Zelfs die vrijgevigheid kende een adder-

tje onder het gras, zoals ik later zou ontdekken. Het heette Rakes Manor, een merkwaardige en ietwat overdreven naam, waar Laura erg om moest lachen, en ik begreep niet waarom; toen ik ernaar vroeg, glimlachte ze alleen maar, beet op haar lip, raakte mijn pols aan en kustte me vluchtig op mijn wang, zoals ze altijd deed wanneer ze iets voor me verborgen hield. Maar haar zwijgzaamheid, of beter gezegd haar ondoorgrondelijkheid, was een van de vele redenen waarom ik van haar hield.

Hoe heb ik zo'n dwaas kunnen zijn? De vraag doet er niet toe. Want als ik toen al een dwaas was, waarom zou ik dan denken dat ik er nu niet meer een ben?

Ik was dol op dat huisje, dol erop en trots erop, op mijn zielige, bezitterige manier. Het was dan ook een van mijn verzwegen ergernissen jegens mijn vrouw dat ik, nog maar nauwelijks gewend aan Rakes Manor, al mijn koffers moest pakken, de sleutel in de voordeur moest steken en naar het buitenland moest vertrekken.

'Wat, Venetië in de winter?' riep een van de meer bereisde leden van mijn club uit. 'Verdomme, man, je komt straks helemaal doorweekt terug. Bovendien is het de enige plek die ik ooit heb bezocht waar ik op land zeeziek werd.'

Laura's verdriet om haar vader werd nog groter toen bleek dat er kort voor zijn dood iets was gebeurd waardoor de relatie tussen hen bijna was verbroken. Binnen de familie werd er niet over de kwestie gesproken en Laura zelf weigerde pertinent de aard van het meningsverschil tussen deze twee formidabele persoonlijkheden te onthullen; de dochter was, ondanks haar terughoudendheid, een houding die ze zorgvuldig en overtuigend volhield, zoals ik kan bevestigen, net zo wilskrachtig als de vader. Hoezeer ik haar ook onder druk zette, ze hield haar lippen op elkaar of beantwoordde mijn vragen vaag en ontwijkend, totdat ik het

uiteindelijk opgaf en Laura haar geheim liet houden.

Dat was een van de eerste van de vele ernstige fouten die ik maakte. O, een idioot, dat klopt, een eersteklas idioot.

Ik weet nog dat ik het vreemd vond dat T. Willard Rensselaer – of Twill, zoals hij in de jaren zestig werd genoemd toen hij nog in de grond van Pennsylvania naar olie schraapte – niet zijn best had gedaan om zijn dochter uit te huwelijken aan een van de adellijke families van Engeland, zoals zoveel Amerikaanse vaders in die tijd deden: in de Londense society ging het ironische grapje rond dat je er tegenwoordig tien voor een penny kon krijgen. Ik dacht dat hij elke mogelijkheid zou proberen uit te sluiten dat hij als schoonzoon een man zou krijgen die met de pen zijn geld verdiende en niet met de slinkse praktijken waarmee hij zelf zijn fortuin had vergaard toen de olie begon te stromen. De man toonde zich in feite opgelucht dat Laura ermee akkoord was gegaan, of beter gezegd ervoor had gekozen, met mij te trouwen. Tot op de dag van vandaag ben ik ervan overtuigd dat zij en niet ik het was die de knoop tussen ons heeft doorgehakt, ook al was ik degene die het aanzoek deed. Het is een ander voorbeeld van mijn kortzichtigheid, om niet te zeggen opzettelijke blindheid. Was ik, vraag ik me nu af, niet gewoon een marionet spartelend aan zijn touwtjes?

Het doet me pijn om het te zeggen, maar ik moet het wel zeggen. Ik dacht weleens dat Laura, als gevolg van een onverstandige en vluchtige ontmoeting, was beland in wat je een interessante situatie noemde, en dat haar vader, op de hoogte van die situatie, haar eropuit had gestuurd om haar charmes op een arme en onwetende kerel – jaja, hier zit hij – los te laten en hem tot een haastig huwelijk te verleiden om zo haar indiscretie te verdoezelen. Ik voeg er snel aan toe dat, mocht mijn vermoeden juist zijn en ze was zwan-

ger, ik me er maar al te goed van bewust was dat ze dat niet door mijn toedoen kon zijn. In de weliswaar korte tijd die we samen hadden doorgebracht vóór het huwelijk, en zelfs nadat we ons verloofd hadden, had Laura me niet méér toegestaan dan een paar kuise kusjes af en toe en soms een onschuldige omhelzing, die ze met een soort verveelde loomheid onderging, niet rechtstreeks naar mij kijkend maar over mijn schouder, in de vage hoop dat daar iemand zou verschijnen die een veel aantrekkelijker vooruitzicht zou bieden dan de man die haar neerhangende gedaante in zijn armen hield.

Begrijp alstublieft dat dit soort vermoedens en verdenkingen achteraf worden geuit. Destijds had ik weinig twijfels over mijn lieveling en haar toewijding aan mij.

Het meningsverschil, of hoe je het ook wilt noemen, tussen vader en dochter was al gaande toen we ons verloofden, en aan de eettafel in Fenley House vielen er talloze opmerkelijke, geëmotioneerde en voor mij onbegrijpelijke stiltes, de paar keer dat ik werd uitgenodigd om er te dineren.

Het was aan het einde van een van die diners dat mijn toekomstige schoonvader, de oude goudzoeker Twill, met veel omhaal en getrek aan zijn schepvormige baardje, voorstelde dat ik zijn biografie zou schrijven. Ik was zo verrast dat ik bijna stikte in een lepel van dat kleverige Amerikaanse dessert dat ze perzikkruimeltaart noemen. Het werd me niet met hartelijkheid of enthousiasme aangereikt, maar met tegenzin, zodat ik het gevoel had dat het niet zozeer om een opdracht ging, maar meer om een douceurtje. Want ik begreep meteen, ik weet niet hoe, dat de uitnodiging om deze Levensbeschrijving op te stellen – aan welke taak een flinke vergoeding verbonden was – op de een of andere manier te maken had met de ruzie tussen vader en dochter. Terwijl ik daar zat met een paars gezicht

en me bijna verslikte in een stuk gebak, had ik een gevoel dat waarschijnlijk vergelijkbaar was met dat van een nietsvermoedende zwemmer die plotseling in de muil van een draaikolk wordt gesleurd.

Toch accepteerde ik, nadat ik een slok uit mijn glas water had genomen en opgehouden was met slikken en naar adem happen, de opdracht hoffelijk. Natuurlijk accepteerde ik die. Ik bedacht zelfs een titel, die me meteen te binnen schoot: *T. Willard Rensselaer, een tycoon in zijn tijd*. Wat was ik opgewonden, water drinkend en alle twijfels opzijzettend. Het zou minstens een jaar duren om het ding te schrijven, misschien wel twee, en het geld dat ik ermee zou verdienen, zou me, gedurende die tijd, bevrijden van de gebruikelijke sleur van het freelancebestaan. Aan haar opzettelijk neutrale gezichtsuitdrukking en ongerichte blik kon ik zien dat Laura al van tevoren had geweten dat haar vader me een aanbod wilde doen. Dat betekende dat ze, ondanks alle onenigheid tussen hen, er als het ware samen in zaten. Daardoor voelde ik me dubbel ongemakkelijk en... hoe zal ik het zeggen? Gemanipuleerd? Gebruikt? Aan beide kanten door deze twee eigenzinnige persoonlijkheden ingesloten, bevond ik me in een lastige positie, alsof ik, zoals de vulgaire uitdrukking luidt, in de mangel werd genomen. Toch koesterde ik nog steeds geen ernstige twijfels over de liefdesverbintenis die ik aanging.

En toen stierf de vader en kwam er een einde aan zoveel van mijn plannen en hoop. Want weet u, tot die vreselijke middag waarop de advocaat het aan Laura en mij vertelde, wist ik niet dat de vader zijn dochter had onterfd. Het was typerend voor die niet milder te stemmen hardvochtige man dat hij voor mij het feit verborgen had gehouden dat hij haar niet een eerlijk deel van zijn vele miljoenen en een deel van zijn enorme bezittingen had toegedacht, maar dat